

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ФІНАНСИ ІТ-КОМПАНІЙ

Галузь знань *07 Управління та адміністрування*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа та страхування»*
Освітній рівень *перший (бакалаврський)*
Освітня програма *«ІТ-фінанси»*

Статус дисципліни *вибіркова*
Мова викладання, навчання та оцінювання *українська*

Завідувач кафедри фінансів

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 3 від 09.09.2021 р.

Розробники:
Журавльова І. В., д.е.н., проф. кафедри фінансів,
Полтініна О.П., к.е.н., доцент кафедри фінансів.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Ефективна робота ІТ-компанії передбачає вміння використовувати фінансові аргументи у бізнес-комунікації та розуміти зв'язки та наслідки фінансових дій та рішень. Сучасний фахівець, що працює в ІТ-сфері, повинен мати компетентності з фінансового планування, моніторингу, оцінки та аналізу грошових потоків, фінансових результатів, активів, зобов'язань, ризиків, фінансового стану унікальних суб'єктів підприємництва – ІТ-компаній, які займаються ІТ-аутсорсингом та створенням програмних продуктів. Крім того, сфера інформаційних технологій є перспективною та акумулює суттєві грошові потоки. Розуміння фінансової логіки діяльності компанії дозволяє приймати обґрунтовані рішення на унікальному ринку інформаційних продуктів та послуг. Для управлінців проектами в сфері ІТ розуміння логіки фінансів дозволяє краще вести фінансові звіти, спілкуватися з бухгалтерією, фінансистами, споживачами та замовниками програмних продуктів й інформаційних послуг, шукати, обробляти та аналізувати оцифровану інформацію з різних джерел та баз даних.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінанси ІТ-компаній» є опанування студентами теоретичних основ ведення фінансової діяльності ІТ-компаніями, формування системи фундаментальних знань, вмінь та компетентностей з аналітичної роботи в сфері планування, організації та аналізу фінансів ІТ-компаній.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення інформаційної бази проведення та напрямків здійснення аналізу діяльності ІТ-компаній, формування здатності до проведення аналізу особливостей формування грошових потоків ІТ-компаній, розуміння та здатність застосовувати на практиці особливості фінансування ІТ-компаній, здатність планувати витрати ІТ-компаній, спроможність оцінювати вартість та перспективи фінансового розвитку ІТ-компаній.

Об'єктом навчальної дисципліни є ІТ-компанія, її фінансова діяльність та особливості планування та організації фінансової діяльності.

Предметом даної навчальної дисципліни є теоретичні основи та методичні підходи до оцінки та аналізу фінансової діяльності ІТ-компаній.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Основи фінансових розрахунків	Фінансова аналітика
Бухгалтерський облік	Системи підтримки прийняття фінансових рішень
Фінанси	Основи наукових досліджень цифрових фінансів
Фінанси підприємств	Інвестування
Економіка підприємств	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування
	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)
	Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач
Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування	Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти
Здатність складати та аналізувати фінансову звітність	Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію
Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
	Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
Розуміння принципів пошуку та обробки цифрового контенту фінансів, банківської справи та страхування	Володіння ІТ-технологіями, що використовуються в бізнес-процесах формування, ефективного використання та оптимального розподілу фінансових ресурсів
	Уміння обирати та тестувати програмне забезпечення фінансової діяльності суб'єктів господарювання та фінансових установ
Здатність організовувати діяльність суб'єктів господарювання, фінансових установ в середовищі систем цифрових технологій, використання хмарних сервісів та блокчейн-технології для традиційних та фінтех-галузей.	Уміння організовувати діяльність суб'єктів господарювання, фінансових установ в умовах діджиталізації

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Концептуальні основи організації бізнесу в ІТ-сфері

Тема 1. Особливості бізнесу в ІТ-сфері

1.1. Сутність інформаційного бізнесу та його особливості.

Поняття й економіко-організаційні основи інформаційного бізнесу. Ознаки інформаційної системи. Чинники, що впливають на розвиток бізнесу в ІТ-сфері. Групи споживачів інформаційних товарів та інформаційних послуг. Особливості бізнесу в ІТ-сфері.

1.2. Інформаційні продукти та послуги.

Поняття інформаційного продукту та інформаційної послуги. Класифікація інформаційних продуктів і послуг.

1.3. Середовище підприємництва у сфері Інформаційні продукти та послуги.

Зовнішнє середовище підприємництва в ІТ-сфері: інтелектуальні ресурси, потенційні споживачі та канали зв'язку. Нормативно-правове забезпечення ІТ-сфери. Форми державного регулювання процесів діджиталізації. Міжнародне співробітництво в ІТ-сфері.

1.4. Впровадження інформаційних систем і оцінка впровадження інформаційних технологій в діяльності підприємств.

Вибір і впровадження інформаційних систем. Існуючі методики оцінки економічної ефективності впровадження інформаційних систем Основні проблеми впровадження ІТ-проектів в Україні

1.5. Інформаційний ринок і механізм його функціонування.

Поняття та структура інформаційного ринку. Механізм його функціонування. Суб'єкти інформаційного ринку: замовники, розробники, власники, посередники. Модель бізнесу ІТ-сфери. Тенденції та перспективи розвитку інформаційного ринку в Україні.

1.6. Організаційно-правові форми бізнесу, переваги та недоліки організаційно-правових форм підприємств в ІТ-сфері.

Суб'єкти підприємницької діяльності. Види підприємницької діяльності. Види організаційно-правових форм бізнесу. Класифікація організаційних форм підприємств в ІТ-сфері. Засновники підприємств в ІТ-сфері та їхні функції. Загальні вимоги до змісту установчих документів товариств. Порядок державної реєстрації підприємництва.

1.7. Основні стадії та етапи створення ІТ-підприємства.

Підготовча стадія: ухвалення рішення про підприємницьку діяльність на основі ІТ-ідеї; визначення цілей підприємницької діяльності, розробка стратегії розвитку підприємства; вибір організаційно-правової форми підприємництва; вибір місця розташування підприємства. Установча стадія: визначення складу засновників; визначення величини початкового капіталу; розроблення назви підприємства, підготовка установчих (засновницьких) документів; реєстрація підприємства; оформлення атрибутів підприємства. Організаційна стадія: організація управління підприємством; формування мереж постачання ресурсів і реалізації продукції; підбір персоналу; організація виробничого процесу.

1.8. Документальне оформлення створення ІТ-підприємства.

Статут підприємства та засновницький договір. Свідоцтво про державну реєстрацію. Отримання довідки з ЄДРПОУ. Реєстрація в органах статистики. Реєстрація платником єдиного соціального внеску. Реєстрація у Державній податковій службі.

1.9. Супровід бізнесу в ІТ-сфері.

Класифікація видів фінансового аналізу: за організацією проведення, за обсягом аналітичного дослідження, за об'єктом фінансового аналізу, за періодом проведення, за метою проведення. Сутність та відмінності між експрес-аналізом та деталізованим аналізом фінансового стану підприємства. Основні напрямки фінансового аналізу.

Тема 2. Організація електронних розрахунків ІТ-компаній.

2.1. Системи електронних розрахунків.

Аналіз існуючих міжнародних систем електронних розрахунків із визначенням їх переваг та недоліків.

2.2. Особливості зарахування коштів на рахунки українських ІТ-компаній.

Визначення вартості використання різних міжнародних платіжних систем.

2.3. Мінімізація витрат на електронні розрахунки ІТ-компаній.

Шляхи мінімізації витрат на здійснення електронних розрахунків. Захист даних при здійсненні міжнародних платежів.

Тема 3. Доходи, витрати і прибуток ІТ-компаній

3.1. Доходи ІТ-компаній

Сутність доходу, його види. Складові доходу ІТ-компаній та його складові. Дохід від ІТ-аутсорсингу та програмних продуктів.

3.2. Витрати суб'єктів бізнесу, їх класифікація

Класифікація витрат ІТ-компаній. Методи калькулювання витрат. Витрати ІТ-компаній за етапами процесу розроблення інформаційного продукту. Калькулювання витрат з надання інформаційних послуг.

3.3. Формування чистого прибутку і сукупного доходу підприємств. Управління розподілом прибутку

Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності ІТ-компаній. Валовий прибуток. Фактори, що впливають на формування валового прибутку. Формування собівартості реалізованої продукції та її вплив на прибуток. Встановлення цін на інформаційні продукти та послуги і формування прибутку. Методи розрахунку прибутку. Прогнозування і планування прибутку підприємства. Чистий прибуток підприємства, його розподіл і використання, фонди грошових коштів підприємства, що формуються за рахунок чистого прибутку. Рентабельність як відносний показник ефективності роботи підприємства.

3.4. Оподаткування ІТ-компаній.

Система оподаткування ІТ-компаній. Види податків. Особливості оподаткування ІТ-аутсорсингу та створення програмних продуктів. Податкові пільги для ІТ-компаній. Податкова оптимізація в ІТ-сфері.

Змістовий модуль 2: Особливості організації фінансової діяльності ІТ-компаній

Тема 4. Особливості структури капіталу та джерела фінансування ІТ-компаній

4.1. Капітал ІТ-компаній та його структура

Сутність капіталу та його роль у забезпеченні діяльності ІТ-компаній. Власний капітал ІТ-компаній. Позиковий капітал ІТ-компаній.

4.2. Джерела фінансування ІТ-компаній.

Внутрішні джерела фінансування ІТ-компаній. Джерела формування та способи залучення позикового капіталу. Банківський кредит у формуванні позикового капіталу. Комерційний кредит як спосіб залучення позикового капіталу ІТ-компаній. Залучення капіталу ІТ-компаній на основі використання лізингу. Фінансування підприємств на основі емісії корпоративних облігацій. Кредиторська заборгованість у формуванні короткострокового позикового капіталу.

Тема 5. Оцінка вартості ІТ-компаній

5.1. Інформація для оцінки бізнесу: види, класифікація, вимоги до складу та структури.

Система необхідної для оцінки бізнесу інформації. Зовнішня і внутрішня інформація, її класифікація, вимоги до складу та структури. Достовірність та повнота інформаційної бази.

5.2. Поняття доходу та грошового потоку ІТ-компанії, для розрахунку його вартості.

Поняття доходу та грошового потоку підприємства (бізнесу), результати фінансової, інвестиційної та операційної діяльності компанії, використовувані для розрахунку її ринкової вартості. Методичні підходи до оцінки бізнесу. Переваги і недоліки методів оцінки.

5.3. Характеристика й сфера застосування дохідного підходу до оцінки бізнесу.

Економічна сутність і закономірності дохідного підходу до оцінки різних об'єктів власності. Місце дохідного підходу в системі вартісної оцінки. Головні переваги оцінки бізнесу в рамках дохідного підходу.

5.4. Загальна характеристика порівняльного підходу та умови його застосування.

Загальна характеристика порівняльного підходу. Умови застосування та особливості використання порівняльного підходу при оцінці українських підприємств.

5.5. Економічний зміст та сфера застосування витратного підходу.

Економічний зміст методів витратного підходу. Особливості витратного підходу до оцінки різних об'єктів власності. Методологічні закономірності і принципи витратного підходу до оцінки вартості підприємства (бізнесу). Ринкова вартість підприємства як різниця між ринковою вартістю його активів і зобов'язань. Умови застосування методів витратного підходу.

Тема 6. Управління інвестиційною привабливістю ІТ-компаній

6.1. Місце та роль оцінки інвестиційної привабливості в системі управління підприємством. Місце та роль оцінки бізнесу в системі управління ІТ-компанією.

6.2. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості ІТ-компаній.

Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості ІТ-компаній. Переваги і недоліки означених методів.

Перелік практичних (семінарських), лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено в таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

Одна з вимог до сучасної вищої школи – студенти повинні опанувати не тільки програму комплексу навчальних дисциплін, але і модель дії спеціаліста в тій чи іншій сфері професійної діяльності (ситуації). Для відпрацювання такої узагальненої моделі дії спеціаліста з фінансового аналізу підприємств, а також найбільш типових ситуацій майбутньої професійної діяльності, використовуються різні форми активного навчання. Вибір конкретних форм і методів активного навчання здійснюється, виходячи із структури і змісту навчальної дисципліни, конкретних цілей та завдань навчання. Серед них: ситуаційна задача «Реєстрація ФОП в сфері ІТ» (тема 2), ситуаційна задача «Порівняння платіжних систем для формування грошових потоків ІТ-компанії» (тема 3), проблемна лекція з питання «Оцінка нематеріальних активів ІТ-компаній» та ділова гра «Порівняльний підхід в оцінці вартості ІТ-компаній» (тема 5).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають: поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських та лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів; модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на **лекційних заняттях** – з розрахунку 2 бали за лекцію за умови обов'язкової присутності та відповідей на питання викладача;

активна участь у виконанні **практичних завдань** – з розрахунку 1 бал за обов'язкову присутність студента та 2 бали за виконання та захист компетентісно-орієнтованого завдання;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на **семінарських заняттях** – з розрахунку 2 бали за доповідь або за активну участь у обговоренні доповіді;

активна участь у виконанні **лабораторних робіт** - активна робота на парі (1 бал за кожне заняття) за умови виконання студентом завдань та участі у обговоренні ходу їх реалізації, 2 бали за захист звіту з лабораторної роботи.

Підсумковий контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі **колоквіуму**, максимальний бал за виконання якого складає 15 балів. Колоквіум – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної діяльності та практичної реалізації сформованих компетентностей за накопичувальною бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуаційних задач, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в

аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання розрахункових завдань.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали знижуються. Критерії оцінювання позааудиторної **самостійної роботи** студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і комплексність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію, обробку та презентувати іншим, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну. Білет для складання іспиту містить п'ять компетентнісно-орієнтованих завдань. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно. Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведеної в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни"

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Особливості бізнесу в ІТ-сфері	Робота на лекції	1
	Семінарське заняття	Практичне заняття за темою 1	Активна участь у проведенні заняття	1
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	1
Підготовка до аудиторних занять				
Тема 2.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Організація електронних розрахунків ІТ-компаній	Робота на лекції	1
	Семінарське заняття	Практичне заняття за темою 2	Активна участь у проведенні заняття	1
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	1
		Підготовка до аудиторних занять		

Тема 3.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Доходи, витрати і прибуток ІТ-компаній.	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 3	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Лабораторне заняття за темою 3	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	5	
	Підготовка до аудиторних занять			
Тема 4	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Особливості структури капіталу та джерела фінансування ІТ-компаній	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 4	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
			Контрольна робота	5
	Лабораторне заняття	Лабораторне заняття за темою 4	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	1	
	Підготовка до аудиторних занять			

Тема 5	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 5. Оцінка вартості ІТ-компаній	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 5	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Лабораторне заняття за темою 5	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	6
Підготовка до аудиторних занять				
Тема 6	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 6. Управління інвестиційною привабливістю ІТ-компаній	Робота на лекції	1
			Контрольна робота	10
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 6	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
	Лабораторне заняття	Лабораторне заняття за темою 6	Активна участь у виконанні лабораторних робіт	2
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення основної та додаткової літератури	Перевірка готовності до аудиторних занять	1	
	Підготовка до аудиторних занять			
Іспит				40

Рекомендована література

Основна

1. Мельничук Н. Фінанси підприємств : навч. посібник / Н. Мельничук, О. Непочатенко – Київ : Центр навчальної літератури, 2019. – 504 с.
2. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. – Львів : ЛьВДУВС, 2018. – 440 с.
3. Фінанси підприємств : навч. посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 402 с.
4. Фінанси підприємств: Підручник / за наук. ред. проф. Н.О. Власової – Харків : Світ Книг, 2018. – 437 с.
5. Фінанси підприємств: підручник / О. Б. Курило, Л. П. Бондаренко, О. И. Вівчар, О. М. Чубка. — Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. — 340 с.

Додаткова

6. Бедринець М. Д. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
7. Інформаційні системи і технології : навч. посіб. / [П. М. Павленко, С. Ф. Філоненко, К. С. Бабіч та ін.]. – Київ : НАУ, 2013. – 324 с.
8. Любенко Н. Фінанси підприємств : навч. посібник / Н. Любенко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2019. – 264 с.
9. Нужний Є. М. Інструментальні засоби електронного офісу: навч. посіб. / Є. М. Нужний, І. В. Клименко, О. О. Акимов. – Київ : 2017. – 296 с.

10. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків: моногр. / за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого та д.е.н., проф. О.М. Сохацької. – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2018. – 478 с.

11. Тимошенко А. О. Оподаткування послуг в ІТ-сфері: проблеми та перспективи / А. О. Тимошенко // Економіка та держава. – № 4. – 2018. – С. 46-52.

12. Bakhoda B. Role of Financial Information in Management Decision Making Process / and Y. M. Seyed. // Indian Journal of Fundamental and Applied Life Sciences. – 6 – 2016. – p. 10–13.

Інформаційні ресурси

13. Фінанси ІТ-компаній / Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=8096>

14. Господарський Кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

15. Карпова В. Оптимізація оподаткування ІТ-бізнесу за допомогою аутсорсингу / В. Карпова // Бухгалтер і закон [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://bz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/BZ008788.

16. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: Наказ агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.98 №22. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>.

17. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03. 2013 р. № 433, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=382859&cat_id=293536.

18. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. №4495-VI. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» від 01.01.2009 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/document/92427/МСБО_16.

20. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.help/article/msfz-15-dohid-vid-dogovoriv-z-klientami-msfz-15-dohid>.

21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

22. Національний стандарт № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів»: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 р. № 1655. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF>.

23. Податковий кодекс України: прийнятий Верховною Радою України 2 груд. 2010 р. № 2755-17: текст зі змінами [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

24. Податкове законодавство України у сфері надання ІТ-послуг / Офіційний сайт компанії Делойт в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/tax/articles/it-ukraine.html>.

Методичне забезпечення

25. Фінанси підприємств. Методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / укл. І. В. Журавльова; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (1,29 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 85 с.